

40 år efter

Af: Ralf Hemmingsen, rektor, Københavns Universitet (KU)

I 1968 stod Daniel Cohn-Bendit i spidsen for studenteroprøret i Frankrig. I mellemtiden er Røde Danny blevet grøn europaparlamentariker med sans for patos. For da han gæstede KU's 68-seminar nærmest brølede han ned til tilhørerne i festsalen: ”Get over '68 – and don't cry, baby”. Nye generationer må tage fat på nye problemer. Det er for længst en saga blot, at franske kvinder skal udstyres med deres ægtefælles underskrift for at oprette en konto. Og for 40 år siden kunne man ikke forestille sig, at en sort mand kunne stille op til det amerikanske præsidentvalg med en chance for at vinde.

Men hvad er det så for en virkelighed, vi som universitet og samfundsborgere skal forholde os til i dag? Selvom frustrationen over detailstyringen af universiteterne til tider når revolutionære højder og også underminerer støtten til den nuværende universitetslov, står vi nok ikke på tærsklen til et nyt 68-oprør. Ganske tankevækkende kan man imidlertid trække en lige linje fra '68 til tre af nutidens største temaer, der alle kom på dagsordenen i kølvandet på revolutionsåret: Klima, mangfoldighed og internationalisering.

Med rapporten fra FN's klimapanel fra sidste år hersker der nu konsensus om, at en del af klimaforandringerne *er* menneskeskabte. Som universitet har vi en række af de kort på hånden, der kan få klima-kabalen til at gå op, fra forskning til uddannelse af de nye generationer. Vi har også en ambition om at skabe forudsætningerne for forskningsbaseret politik – i form af den klimaforskerkongres i Bella Center i marts 09, som skal levere et direkte indspil til klima-topmødet i København senere på året.

Kongressens relevans svækkes bestemt ikke af, at en række store danske virksomheder er gået aktivt ind i projektet. Det virker oplagt at indgå klima-partnerskaber mellem universiteter, erhvervsliv og offentlige myndigheder. I teorien kaldes samarbejdet for ”triple helix”. I praksis kræver det, at vi *både* vender ryggen til '68ernes slogan – ”Forskning for folket – ikke for profitten” og det mere aktuelle ”Fra tanke til faktura”. Begge har nemlig det til fælles, at de reducerer forskningen til et nytteredskab for en bestemt samfundsgruppe. Men universitetsforskning er hverken primært for folket eller erhvervslivet. Formålet med forskningen er at skabe viden, som *derefter* i visse tilfælde kan anvendes til både folkelige og forretningsmæssige formål.

Det andet tema handler om ligestilling. Trods '68 må vi konkludere, at vi fortsat ikke har balance mellem mænd og kvinder i samfundet. Et argument er idealet om ligestilling. Et andet og mere hårdtslående argument, er, at vi ikke har råd til, at færre end 2 ud af 10 professorer på KU er kvinder. Hvis vi skal klare os i den internationale konkurrence, skal vi trække på hele talentmassen – uden at sænke overliggeren.

Derfor har KU's bestyrelse vedtaget en plan, som for første gang belønner de fakulteter, der får de kvindelige talenter frem i lyset. Planen kræver godt nok en dispensation fra ligestillingsloven, men den skulle gerne være inden for rækkevidde. Regeringen mener jo, at kvoter ikke er for kvinder, men for fisk! Men så bør den også bakke op om en effektiv plan uden kvoter.

Det tredje tema er internationaliseringen, der i 08 først og fremmest betyder øget konkurrence – også på universiteterne. Tidligere valgte studerende og forskere universitet efter postnummer. I dag stemmer de med fødderne og tager derhen, hvor mulighederne er bedst. Derfor er det altafgørende, at vi har nogle attraktive rammer - fra studiemiljø over forskningsfrihed til moderne laboratorier.

Desværre er det ikke verdensklasse, der præger alle KU's faciliteter. Vil man forvise sig derom, kan man tage en tur ud på Panum eller Niels Bohr Instituttet. For dér lever '68 i bedste velgående - i umoderne bygninger fra en svunden tid. Vi bliver simpelthen nødt til at gøre noget ved

de bygninger. Det er svært at bedrive frontforskning i tilbagestående bygninger. Og det er også svært at forkorte studietiden, hvis de fysiske forhold er utidssvarende.

Regeringen har ikke sparet på fine globaliseringsplaner og ambitioner om verdensklasse. Indtil videre er de dyre ord ikke blevet vekslet til penge. Faktisk bliver gabet mellem festtalerne og finanserne stadig større. Imidlertid må det gab lukkes. For det skulle nødigt gå sådan, at man 40 år efter husker tilbage på 08 som dengang, vi havde råd til at løse de store samfundsproblemer, men undlod at gøre det.